

Ліпенцев Андрій Вікторович

*кандидат економічних наук, доцент, заступник директора з наукової роботи
Львівського регіонального інституту державного управління
Національної академії державного управління при Президентові України,
заслужений працівник освіти України
ORCID: 0000-0001-8960-3059
e-mail: lipentsev1@gmail.com*

Войтик Олександра Євгенівна

*кандидат наук з державного управління, старший викладач кафедри
регіонального управління та місцевого самоврядування
Львівського регіонального інституту державного управління
Національної академії державного управління при Президентові України
ORCID: 0000-0002-2070-4932
e-mail: voyityk@ukr.net*

Мазій Наталія Григорівна

*кандидат економічних наук, доцент кафедри підприємництва та маркетингу
Української академії друкарства
ORCID: 0000-0002-5425-4802
e-mail: maziynatali@ukr.net*

**ПРОТИДІЯ КОРУПЦІЇ В МИТНИХ ОРГАНАХ У КОНТЕКСТІ
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ**

Обґрунтовано потребу протидії корупції в митних органах у контексті забезпечення ефективності публічного управління. Зроблено акцент на проблемі корупції, яка існує на міжнародному рівні, та на місці України в антикорупційному рейтингу. Розглянуто специфіку проявів корупційних явищ у митних органах. Представлено заходи протидії корупції в митних органах у контексті забезпечення ефективності публічного управління в сучасному українському суспільстві.

Ключові слова: корупція; митні органи; публічне управління; ефективність; митна система; державна політика.

Постановка проблеми. В умовах розвитку українського суспільства існує низка значних проблем, які гальмують здійснення прогресивних змін у державі. Одним із таких питань, що потребує нагального вирішення, є корупційне питання, яке призводить до неефективного використання ресурсів, значних зловживань та сповільнення темпів соціально-економічного розвитку України. Система публічного управління є складною сукупністю пов'язаних елементів та суб'єктів, які взаємодіють між собою, тому прояв негативних корупційних явищ мінімізує можливості досягнення позитивних результатів у процесі цих комунікацій.

Окремо необхідно звернути увагу на функціонування митної системи, яка є важливою ланкою національного господарства України. У цій сфері корупційні

зловживання проявляються надзвичайно яскраво, зважаючи на особливості митної галузі. Ця проблема є значною та актуальною, оскільки її існування зумовлює прогресування тих негативних явищ, які присутні на сучасному етапі в митній системі України та знижують ефективність публічного управління загалом.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Корупційне питання в контексті публічного управління є предметом дослідження багатьох науковців. Зокрема, йдеться про таких дослідників, як: В. Авер'янов, О. Антонова, В. Баштанник, Ю. Битяк, І. Бородин, А. Васильєв, І. Голосніченко, Є. Додін, Л. Коваль, В. Колпаков, А. Комзюк, Н. Липовська, В. Олефір, О. Остапенко, І. Пахомов, О. Петренко, С. Серьогін, І. Хожило, В. Шамрай, Х. Ярмакі та інші.

Протидія корупційним зловживанням стала проблематикою низки дисертацій таких науковців, як: Л. Аркуша, Д. Заброда, В. Коваленко, В. Лукомський, М. Мельник, Є. Невмержицький, С. Рогульський, В. Соловійов, С. Серьогін, О. Терещук, О. Ткаченко, С. Шалгунова та інші.

Зважаючи на значну кількість дослідників, які вивчають особливості корупційних проявів у контексті публічного управління, все ж доцільно зауважити про значні прогалини в оцінці цього питання з галузевої позиції. Зокрема, потрібно відзначити велику потребу дослідження корупційних проявів у митних органах та пошуку шляхів мінімізації цього ганебного явища в сучасних умовах.

Виокремлення невирішених раніше частин загальної проблеми. Необхідність аналізу корупційних процесів у митних органах та обґрунтування пропозицій щодо антикорупційних дій у сфері публічного управління зумовили вибір теми цієї статті.

Метою статті є оцінка рівня та проблематики корупційних дій у митній сфері України та представлення заходів протидії корупції в митних органах у контексті забезпечення ефективності публічного управління.

Виклад основного матеріалу. Корупцію загалом можна визначити як протиправну діяльність осіб, які повинні виконувати функції держави, у вигляді неправомірного використання ними своїх повноважень із метою одержання переваг шляхом примноження своїх матеріальних благ, отримання незаконних послуг чи пільг.

Негативний вплив корупції важко переоцінити, оскільки ці зловживання є причиною сповільнення економічного розвитку в країні, порушення соціальної справедливості, дестабілізації демократичних інститутів у суспільстві та загрозою для верховенства права. Підрив моральних основ серед населення, поширення недоброчесності та довіри народу до інституцій публічної влади свідчать про об'єктивну необхідність боротьби з цим негативним явищем на рівні держави, що визначає пріоритетність завдань її органів.

Світові тенденції є свідчення наявності корупційних проявів у всіх країнах, тому це питання є пріоритетом вирішення усіх сфер життєдіяльності як розвинених держав, так і держав, що розвиваються. Зокрема, на протидію

корупції спрямоване публічне управління європейських країн у політичному, інформаційному, інституційному та правовому контекстах. З цією метою діють такі спільні для країн Євросоюзу інституції, як: Greco, Венеціанська комісія, Olaf, Eurojust, Europol тощо. Вони на міждержавному рівні здійснюють координацію та інформаційно-аналітичне забезпечення антикорупційних заходів, виробляють єдині правові стандарти у формі комунітарних нормативних актів.

Міжнародна організація з вивчення прозорості (Transparency International) кожного року проводить аналіз рівня корупції, враховуючи показник світового індексу сприйняття корупції (CPI – Corruption Perception Index). Відповідно до зазначених показників, щороку лідирують такі країни, як: Данія, Нова Зеландія, Фінляндія, Сінгапур та Швеція, які серед 180 країн світу засвідчують найнижчі рівні корупції. Водночас перше місце з року в рік посідає Сомалі, будучи країною із найбільшим індексом корупції у світі (антикорупційний індекс – 10 балів).

Щодо України, то протягом останніх чотирьох років цей показник коливався в межах 30 балів. Приблизно такі ж самі значення цього показника мали такі країни, як Ліберія, Малаві та Малі. Загалом, динаміку індексу сприйняття корупції в Україні протягом 2017 – 2020 рр. представлено в табл. 1 [1].

Таблиця 1
Динаміка зміни індексу корупції в Україні (2017 – 2020 рр.)

Показник	Роки			
	2017	2018	2019	2020
Антикорупційний індекс	30	32	30	33
Місце в загальносвітовому рейтингу серед 180 країн	130	120	126	117

Дані табл. 1 свідчать про значний рівень корупції в Україні та про її непривабливу ситуацію порівняно з іншими країнами світу, зважаючи на місце України в загальносвітовому рейтингу протягом останніх років. Доцільно зауважити, що ці тенденції не є новими і спостерігаються в Україні не лише зараз, але й за увесь час існування її як незалежної держави.

Окремо потрібно наголосити на корупційній проблемі в митних органах влади, оскільки саме митна сфера є особливим джерелом корупційних зловживань. Зауважимо, що в Україні існує достатнє нормативно-правове забезпечення, спрямоване на протидію корупційним зловживанням, зокрема в митній сфері. Так, діяльність державної влади з початку проголошення незалежності України була спрямована на запобігання та протидію корупції у всіх сферах, що проявилось у прийнятті Постанови Верховної Ради України “Про утворення Тимчасової депутатської комісії Верховної Ради України з питань боротьби з організованою злочинністю, корупцією і хабарництвом” від 19.12.1992 р.

Протягом наступних років були прийняті інші нормативно-правові документи антикорупційного змісту, а вже 5 жовтня 1995 р. – базовий Закон “Про боротьбу з корупцією”. У ньому визначалися такі терміни, як “корупція”

та “корупційні діяння”. Цей законодавчий акт регламентував організаційно-правові засади виявлення, запобігання та припинення корупційних проявів, усунення наслідків корупційних правопорушень та поновлення законних прав та інтересів юридичних і фізичних осіб, а також створив основу для створення нормативної бази щодо подальшого регулювання питання боротьби з корупцією. Цей закон втратив чинність у 2009 р., проте той факт, що він був прийнятий через декілька років після проголошення незалежності України, свідчить про те, що вже тоді існувала потреба боротися з корупційними проявами, на що були спрямовані дії державних органів влади.

На сьогодні існує низка вітчизняних та міжнародних нормативно-правових актів у руслі антикорупційної політики держави. Зокрема, це такі Закони України, як:

– “Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо відповідальності за корупційні правопорушення” № 3207-VI від 07.04.2011 р. [2];

– “Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо приведення національного законодавства у відповідність із стандартами Кримінальної конвенції про боротьбу з корупцією” № 221-VII від 18.04.2014 р. [3];

– “Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо реалізації державної антикорупційної політики” № 224-VII від 14.05.2013 р. [4];

– “Про Національне антикорупційне бюро України” № 1698-VII від 14.10.2014 р. [5];

– “Про запобігання корупції” № 1700-VII від 14.10.2014 р. [6].

Поряд із вітчизняним законодавством, потрібно згадати і міжнародні конвенції із питань протидії корупції:

– Конвенція ООН проти корупції, підписана від імені України 11 грудня 2003 р. у м. Меріда та ратифікована згідно із Законом України № 251-V від 18.10.2006 р. [7];

– Кримінальна конвенція про боротьбу з корупцією, підписана від імені України 27 січня 1999 р. у м. Страсбурзі та ратифікована згідно із Законом України № 252-V від 18.10.2006 р. [8];

– Цивільна конвенція про боротьбу з корупцією, підписана від імені України 04 листопада 1999 р. в м. Страсбурзі та ратифікована згідно із Законом України № 2476-IV від 16.03.2005 р. [9].

Щодо нормативного забезпечення антикорупційних дій у митній сфері, то наказом Державної митної служби України “Про затвердження Інструкції про порядок взаємодії підрозділів митної варті Державної митної служби України та підрозділів Державної прикордонної служби України” № 597/65 від 08.09.2003 р. затверджено Порядок взаємодії підрозділів митної варті Державної митної служби України та підрозділів Державної прикордонної служби України. Цей нормативний акт повинен здійснювати своєчасну профілактику правопорушень, пов’язаних із сприянням працівниками митних органів контрабанді товарів [10].

Таким чином, можна стверджувати, що у сфері публічного управління існує достатній нормативно-правовий ресурс, на базі якого можна забезпечувати антикорупційну політику в державі і, зокрема, у митній сфері. Проте митна система характеризується широким пластом невирішених проблем, пов'язаних із корупційними зловживаннями. Відповідно до цього, існує необхідність напрацювання пропозицій щодо подолання та попередження корупції:

- розробка та впровадження в практику функціонування митних органів методичних рекомендацій, які стосуються їх працівників і спрямовані на усунення конфліктних ситуацій, пов'язаних із корупційними діями;
- дотримання працівниками митних органів відповідних етичних норм, які повинні гармоніювати з антикорупційною діяльністю;
- ефективне застосування відповідальності до винних за вчинення корупційних дій та комплексна реалізація заходів, спрямована на боротьбу з корупцією;
- чітка фіксація осіб, відповідальних за корупційні дії, у сферах, де існує високий ризик таких зловживань;
- регламентація процедур, спрямованих на запобігання корупційним проявам працівників митних органів у процесі виконання ними своїх службових обов'язків [11].

Як свідчить міжнародний досвід, ефективна антикорупційна політика в сфері публічного управління повинна базуватися на єдиних підходах відповідно до чіткої та тісної співпраці між митними органами, громадськими та міжнародними організаціями. Науковці вважають, що корупційні показники можна зменшити лише шляхом реалізації таких завдань:

- попередження корупційних зловживань у митній сфері;
- впровадження у життя механізмів, які створюватимуть перешкоди публічним особам здійснювати корупційні дії;
- чітке дотримання нормативно-правових приписів щодо відповідальності посадових осіб за скоєння корупційних зловживань у митній сфері;
- застосування ефективних інструментів відшкодування шкоди, що виникла внаслідок корупційних дій;
- моніторинг результативності заходів, спрямованих на попередження та усунення наслідків здійснення корупційних дій;
- здійснення дій, спрямованих на заміщення посад непідкупними особами, що буде знижувати рівень корупції та сприяти розвитку митної галузі загалом;
- підвищення рівня інформованості населення про корупційні дії у митних органах, зокрема висвітлення цієї тематики в засобах масової інформації;
- формування у суспільстві свідомості, спрямованої на антикорупційне мислення населення [12].

Основною метою заходів, спрямованих на протидію корупції у митних органах у контексті забезпечення ефективності публічного управління, є

формування системи запобігання та протидії корупції, здатної функціонувати з найвищим результатом та долати її соціальні передумови, а також притягати до обов'язкової відповідальності винних у протиправних діях. Антикорупційні дії в митних органах повинні реалізовуватися відповідно до впровадження норм чинного законодавства, реалізації антикорупційної політики в митній галузі та підтримки антикорупційних заходів громадянським суспільством. Основним моментом, на якому повинна акцентуватися увага, є потреба системності здійснення антикорупційних дій у митних органах, оскільки поодинокі заходи не зможуть забезпечити ефективності довгострокових соціально-економічних, політичних та правових перетворень. З цією метою необхідно здійснювати як репресивні, так і запобіжні заходи.

Ефективним засобом зниження рівня корумпованості в митних органах є намагання зробити ці протиправні дії не вигідними та ризикованими. Адже на сьогодні ризик бути спійманими для працівників митних органів є невисоким, відповідно ризик покарань за протиправні дії є мінімальним. Зважаючи на це, заходи, які вживаються на сучасному етапі в антикорупційній площині, не мають належного ефекту.

Відповідно до цього, необхідно піднімати престиж служби в митних органах. Адже підвищення соціального значення цих посад буде стимулом до заохочення роботи в них та страхом втратити посаду внаслідок корупційних зловживань.

Отже, протидія корупції в митних органах у контексті забезпечення ефективності публічного управління повинна передбачати здійснення таких заходів:

- розробка концептуальних засад антикорупційної політики в митній сфері;
- прийняття кодексу етичної поведінки працівника митної сфери відповідно до потреб антикорупційної політики;
- ефективна реалізація принципу рівності усіх перед законом у контексті зниження градусу корупції;
- забезпечення рівної відповідальності за корупційні дії не лише для фізичних, але й для юридичних осіб;
- забезпечення відсутності імунітету від корупційних дій для посадовців, враховуючи керівників найвищих рангів;
- розмежування повноважень органів, які здійснюють антикорупційну діяльність;
- активізація громадськості до протидії корупційним діям;
- широке інформування громадськості про випадки корупції в митних органах.

Загалом, реалізація антикорупційних заходів у митних органах дасть змогу підвищити результативність їх роботи, покращить довіру до них з боку населення. Зниження показника корупції сприятиме кращому захисту державного кордону, оскільки правопорушення на митниці не дають можливості діяти

прозоро, що, своєю чергою, є джерелом зниження надходжень до бюджету та загроз фінансовій, економічній і національній безпеці країни загалом.

Висновки і перспективи подальших розвідок. Проблема корупції в державних органах влади є давнім та наболілим питанням в Україні. Особливо ця проблема відчувається в діяльності митних органів, оскільки їх діяльність прямо пов'язана із зовнішньоекономічною діяльністю, значними товаропотоками та потоками фінансових ресурсів через митний кордон держави. Своєю чергою, це є прямою загрозою національній безпеці країни.

Зважаючи на той факт, що Україна у загальносвітових рейтингах займає доволі низькі позиції з питань існування корупційних зловживань, необхідно вживати рішучих заходів щодо зниження проявів цього явища, зокрема в митних органах. Потрібно розробити концептуальні засади антикорупційної політики в митній сфері; прийняти кодекс етичної поведінки працівника митної сфери відповідно до потреб антикорупційної політики; забезпечити реалізацію принципу рівності усіх перед законом у контексті зниження градусу корупції та рівну відповідальність за корупційні дії не лише для фізичних, але й для юридичних осіб; забезпечити відсутність імунітету від корупційних дій для посадовців, враховуючи керівників найвищих рангів; розмежувати повноваження органів, які здійснюють антикорупційну діяльність; активізувати громадськість до протидії корупційним діянням та забезпечити інформування громадськості про випадки корупції у митних органах. Впровадження запропонованих заходів буде дієвим лише в комплексі та в поєднанні їх із активними заходами державної політики в інших сферах.

Перспективою подальших наукових досліджень у цьому напрямі є дослідження корупційної проблематики в розвинених країнах світу з метою перейняття цього досвіду в українські реалії.

Список використаної літератури

1. Corruption perceptions index 2020. In Transparency International – the global coalition against corruption. URL : <https://transparency.org/cpi2020> (date of using: 20.01.2021).
2. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо відповідальності за корупційні правопорушення : Закон України № 3207-VI від 07.04.2011 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3207-17#Text> (дата звернення: 20.01.2021).
3. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо приведення національного законодавства у відповідність із стандартами Кримінальної конвенції про боротьбу з корупцією : Закон України № 221-VII від 18.04.2014 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/221-18#Text> (дата звернення: 21.01.2021).
4. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо реалізації державної антикорупційної політики : Закон України № 224-VII від 14.05.2013 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/224-18#Text> (дата звернення: 21.01.2021).
5. Про Національне антикорупційне бюро України : Закон України № 1698-VII від 14.10.2014 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1698-18#Text> (дата звернення: 21.01.2021).

6. Про запобігання корупції : Закон України № 1700-VII від 14.10.2014 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#Text> (дата звернення: 22.01.2021).
7. Конвенція ООН проти корупції № 251-V від 18.10.2006 р. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_c16#Text (дата звернення: 22.01.2021).
8. Кримінальна конвенція про боротьбу з корупцією № 252-V від 18.10.2006 р. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_101#Text (дата звернення: 22.01.2021).
9. Цивільна конвенція про боротьбу з корупцією № 2476-IV від 16.03.2005 р. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_102#Text (дата звернення: 23.01.2021).
10. Про затвердження Інструкції про порядок взаємодії підрозділів митної варті Державної митної служби України та підрозділів Державної прикордонної служби України : Наказ Державної митної служби України № 597/65 від 08.09.2003 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0803-03#Text> (дата звернення: 23.01.2021).
11. Кустова Т. Формування й реалізація антикорупційної політики в системі державної служби України: сучасний стан та шляхи вдосконалення // Державне управління та місцеве самоврядування. 2019. Вип. 3(42). С. 137—143.
12. Гаман П. І. Антикорупційна державна політика: проблеми та перспективи розвитку // Державне управління: удосконалення та розвиток. 2018. № 10. URL : http://www.dy.nayka.com.ua/pdf/10_2018/3.pdf (дата звернення: 23.01.2021).

Статтю подано: 28.01.2021

Статтю схвалено: 19.03.2021

Lipentsev Andriy Viktorovich

PhD in Economics, Associate Professor, Academician of the Academy of Economic Sciences of Ukraine, Honored Worker of Education of Ukraine, Deputy Director for Research of Lviv Regional Institute for Public Administration of the National Academy for Public Administration under the President of Ukraine
ORCID: 0000-0001-8960-3059
e-mail: lipentsev1@gmail.com

Voytyk Oleksandra Yevhenivna

Candidate of Sciences in Public Administration, Senior Lecturer of the Department of Regional Management and Local Self-Government of Lviv Regional Institute of Public Administration of the National Academy of Public Administration under the President of Ukraine
ORCID: 0000-0002-2070-4932
e-mail: voyityk@ukr.net

Mazy Natalya Hryhorivna

PhD, associate professor of Entrepreneurship and Marketing, Ukrainian Academy of Printing
ORCID: 0000-0002-5425-4802
e-mail: maziynatali@ukr.net

COMBATING CORRUPTION IN CUSTOMS AUTHORITIES IN THE CONTEXT OF ENSURING THE EFFICIENCY OF PUBLIC GOVERNANCE

Problem setting. The system of public administration is a complex set of related elements and entities that interact with each other, so the manifestation of negative corruption minimizes the possibility of achieving positive results in the process of these communications.

Special attention should be paid to the functioning of the customs system, which is an important part of the national economy of Ukraine. In this area, corruption abuses are extremely pronounced, given the peculiarities of the customs industry. This problem is acute and urgent, as its existence causes the progression of those negative phenomena that are currently present in the customs system of Ukraine and reduce the effectiveness of public administration in general.

Recent research and publications analysis. The issue of corruption in the context of public administration is the subject of research by many scientists: V. Averyanov, O. Antonova, V. Bashtannyk, Y. Bytyak, I. Borodin, A. Vasyliiev, I. Golosnichenko, E. Dodin, L. Koval, V. Kolpakov, A. Komzyuk, N. Lypovska, V. Olefir, O. Ostapenko, I. Pakhomov, O. Petrenko, S. Seryogin, I. Khozhylo, V. Shamray, H. Yarmaki etc. Given the wide range of researchers who study the specifics of corruption in the context of public administration, it is worth noting the significant gaps in the assessment of this issue from a sectoral perspective. In particular, it should be noted the great need to study corruption in customs and find ways to minimize this shameful phenomenon in modern conditions.

Highlighting previously unsettled parts of the general problem. The need to analyze corruption processes in the customs authorities and substantiate offers for anti-corruption actions in the field of public administration led to the choice of the topic of the article.

Paper main body. Corruption in the general sense can be defined as the illegal activity of persons called to perform the functions of the state, in the form of misuse of their powers in order to obtain benefits by increasing their material wealth, obtaining illegal services or benefits.

Global trends indicate the presence of corruption in all countries, so this issue is a priority in solving all spheres of life, both developed and developing countries. In particular, public administration of European countries in the political, informational, institutional and legal context is aimed at combating corruption. To this end, there are such institutions common to EU countries as Greco, the Venice Commission, Olaf, Eurojust, Europol and others. At the interstate level, they coordinate and provide information and analytical support for anti-corruption measures, develop common legal standards in the form of community regulations.

In the field of public administration, there is a sufficient legal resource on the basis of which it is possible to ensure anti-corruption policy in the state and, in particular, in the customs sphere. However, the customs system is characterized by a wide range of unresolved issues related to corruption abuses. Accordingly, there is a need to develop offers for overcoming and preventing corruption: development and implementation in the practice of customs authorities of methodological recommendations relating to their employees and aimed at resolving conflicts related to corruption; observance by customs officers of relevant ethical norms, which must harmonize with anti-corruption activities; effective application of responsibility to those guilty of corruption and comprehensive implementation of measures aimed at combating corruption; clear identification of those responsible for corruption in areas where there is a high risk of such abuses; regulation of procedures aimed at preventing corruption of customs officers in the performance of their official duties.

Anti-corruption in customs authorities in the context of ensuring the effectiveness of public administration should include the implementation of the following measures: development of conceptual foundations of anti-corruption policy in the customs sphere; adopt a Code of Ethics for Customs Officers in accordance with the needs of anti-corruption policy; effective implementation of the principle of equality before the law in the context of

reducing corruption; ensuring equal responsibility for corrupt actions not only for individuals but also for legal entities; ensure the absence of immunity from corrupt practices for officials, including senior executives; delimit the powers of bodies engaged in anti-corruption activities; to intensify the public to combat corruption; wide informing of the public about cases of corruption in customs bodies.

Conclusions of the research and prospects for further studies. The problem of corruption in public authorities is a long-standing and painful issue in Ukraine. This problem is especially acute in the activities of customs authorities, as their activities are directly related to foreign economic activity, significant flows of goods and flows of financial resources across the customs border of the state. In turn, this is a direct threat to the country's national security. Given the fact that Ukraine ranks relatively low in global rankings on the existence of corruption abuses, it is necessary to take decisive measures to reduce the manifestations of this phenomenon, in particular, in the customs authorities.

Key words: corruption; customs authorities; public administration; efficiency; customs system; public policy.

References

1. *Corruption perceptions index 2020. In Transparency International – the global coalition against corruption.* (2020). URL : <https://transparency.org/cpi2020>.
2. Pro vnesennya zmin do deyzkyh zakonodavchyh aktiv Ukrainy schodo vidpovidalnosti za koruptsiyni pravoporushennya. № 3207-VI. (2011) [in Ukrainian].
3. Pro vnesennya zmin do deyzkyh zakonodavchyh aktiv Ukrainy schodo pryvedennya natsionalnogo zakonodavstva u vadpovidnist iz standartamy Kryminalnoyi konventsiyi pro borotbu z koruptsiyeyu. № 221-VII. (2014) [in Ukrainian].
4. Pro vnesennya zmin do deyzkyh zakonodavchyh aktiv Ukrainy schodo realizatsiyi derzavnoyi antykoruptsiynoyi polityky. № 224-VII. (2013) [in Ukrainian].
5. Pro Natsionalne antykoryptsiyne buro Ukrainy. № 1698-VII. (2014) [in Ukrainian].
6. Pro zapobigannya koryptsiyi. № 1700-VII. (2014) [in Ukrainian].
7. Konventsiya OON proty koruptsiyi. № 251-V. (2006) [in Ukrainian].
8. Kryminalna konventsiya pro borotbu z koruptsiyeyu. № 252-V. (2006) [in Ukrainian].
9. Tsyvilna konventsiya pro borotbu z koruptsiyeyu. № 2476-IV. (2005) [in Ukrainian].
10. Pro zatverdzenntya Instruksiyi pro poryado vzayemodiyi pidrozdiliv mytnoyi varty Derzavnoyi mytnoyi sluzby Ukrainy ta pidrozdiliv Derzavnoyi prykordonnoyi sluzby Ukrainy. № 597/65. (2003) [in Ukrainian].
11. Kustova, T. (2018). Formuvannya I realizatsiya antykoruptsiynoyi polityky v systemi derzavnoyi sluzby Ukrainy: suchasnyy stan ta shlyahy vdoskonalennya. *Derzavne upravlinnya ta mistseve samovryaduvannya*, Issue 3(42), pp. 137-143 [in Ukrainian].
12. Gaman, P. I. (2018). Antykoruptsiyna derzavna polityka: problem ta perspektyvy rozvytku. *Derzavne upravlinnya: udoskonalennya ta rozvytok*, № 10. URL : http://www.dy.nayka.com.ua/pdf/10_2018/3.pdf [in Ukrainian].

Paper submitted: 28.01.2021

Paper accepted: 19.03.2021

Цитування: Ліпенцев А. В., Войтик О. С., Мазій Н. Г. Проти́дія корупції в митних органах у контексті забезпечення ефективності публічного управління // Ефективність державного управління : зб. наук. пр. Вип. 1(66) : у 2 ч. Ч. 1 / за заг.

ред. чл.-кор. НАН України В. С. Загорського, доц. А. В. Ліпенцева. Львів : ЛРІДУ НАДУ, 2021. С. 11—21. (DOI: <https://doi.org/10.33990/2070-4011.66.2021.233437>).

Citation: Lipentsev, A. V., Voytyk, O. Ye., Mazy, N. V. (2021). Protydiia koruptsii v mytnykh orhanakh u konteksti zabezpechennia efektyvnosti publicлноho upravlinnia. *Efficiency of Public Administration*, Issue 1(66), pp. 11-21. (DOI: <https://doi.org/10.33990/2070-4011.66.2021.233437>).